

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

MĂRITUL PRAZNIC AL HRAMULUI CATEDRALEI „ADORMIREA MAICII DOMNULUI“

Ziua de 15 August „Sânta Măria-Mare“ pomenirea *Cinstitei Adormiri a Maicii Domnului*, se desemnează tot mai mult ca zi ce sintetizează pietatea sufletului românesc față de Maica Domnului, folositoare celor ce aleargă cu credință la ajutorul Ei.

Și multe suflete dosădite de departe aleargă în această zi să se închine icoanei Sfintei Marii, făcătoare de minuni, mai ales la Mănăstirile ridicate întru pomenirea Ei, ori chiar și la alte foarte multe biserici ce-i poartă Hramul, — așa încât asistăm la consacrarea zilei de Sfântă Măria-Mare, ca zi de pelerinaj.

Și Catedrala noastră poartă Hramul „Adormirii Maicii Domnului“ — nu luat la întâmplare, ci din binecuvântate pricini, ca o pioasă consacrare a zilei de 15 August 1916, și să ne fie nouă și urmașilor permanent simbol viu a definitivei dăltuirii de viață ortodoxă și românească în Capitala Ardealului.

Deaceia anul acesta plinindu-se 20 de ani dela ziua de 15 August 1916, zdrobitoarea zăgazurilor libertății noastre ca neam și a libertății în legea Domnului și Dumnezeuului strămoșilor noștri, ziua de 15 Aug. 1936 a fost, după cuvântul Prea Sfințitului Episcop *Nicolae Colan*, o întreită îngemănare de praznic luminat: proslăvirea Cinstitei Adormiri a Maicii Domnului, zi de hram și zi de pioasă comemorare.

Amăsurat acestei întreite semnificații s'a desfășurat și prăznuirea.

Vineri, 14 August, în ajun, după masă s'a slujit de către soborul catedralei Paraclisul și Acaftistul Maicii Domnului, iar seara la ora 7 Vecernie cu Litie și Priveghiere până adânc în noapte.

Sâmbătă dimineața același Sobor al Catedralei a slujit

Sfeștania și Canonul Preacuratei Maici.

După aceste slujbe de pregrătire, ascultate toate de mulțime de credincioși, la 9 și jumătate, marele sobor format din Părinții cons. Prot. stavrofori A. Ludu, Laur. Curea, Preoții P. Curea, I. Goron, V. Mateiu, Fl. Mureșanu, și Arhidiacon Dr. I. Vască, au adus cu procesiune pe Prea Sfințitul Episcop *Nicolae Colan* dela Reședință la Catedrală, iar la 10 precis conform programului, s'a început Sf. Liturghie arhierescă — în Catedrala plină până la refuz.

Marea de capete se aplecă sub darul binecuvântărilor Arhierelui iubit și-și înălța inimile spre cele înalte în ritmul armoniilor liturgice executate cu toată grija de corul Catedralei condus de Ierodiaconul Anat. Scurtu și înjghebat fără altă plată decât un cuvânt bun pe care nu-l precupețim nici din acest loc ci-l acordăm după bun merit, ostenitorului călugăr și coriștilor cari fiecare după a sa putere își aduc dorința curată întru înfrumusețarea cultului dumnezeesc.

Dar cecece a încununat praznicul cu duh de cerească intraripare a fost cuvântul arhieresc rostit la sfârșitul Sf. Liturghii.

Au venit să-l asculte cuvântul tot ce are Capitala Ardealului mai select: Prof. universitari, generali, militari superiori, magistrați, și înalți slujbași și toți pe cari a putut să-i cuprindă Catedrala, înfrățindu-se în fața aceluiași altar cu cei obidiți și frați mai mici din loc și veniți de departe. Și nu zadarnică le-a fost alergarea.

Sufletul fiecăruia s'a adaus și s'a încălzit de lumina acestui praznic și de puterea cuvântului vlădescic.

Pietrile ce le-a așezat dela temelie, una peste alta înălțându-se în linii de bolți nepieritoare, ferecate cu țaria vieții zilelor Sale, de înveci vredni-

cul de pomenire Vlădica Ivan — cu adevărat după a sa dorință au început să dea glas prin rostul Prea Sfințitului *Nicolae Colan*.

Pentru desăvârșirea praznicului de hram, s'a mai făcut îndatinata încunjurare cu procesiune, în sunet de clopote și ison de tropare, cu rugăciuni și citiri de Evanghelii.

Cerul a prăznuit luminat și el împreună cu oamenii măritul praznic.

Pentru înfrățirea română-cehoslovacă.

— Un distins oaspe cehoslovac la Catedrala ort. rom. din Cluj. —

După prăbușirea din anul 1918 a monarhiei austro-ungare, aproape o jumătate de milion din poporul cehoslovac a revenit la religia ortodoxă strămoșească, în care dintru început a fost încreștinat de către sfinții părinți *Ciril* și *Metodiu*, cu o mie de ani înainte. Episcopia ortodoxă cehoslovacă din Praga este condusă de către primul episcop al acestei reînviată eparhii, înțeleptul *Arhieriu Gorazd*, care are de secretar al său pe românul basarabean *Dr. Vladimir Gruzin*, iar unul dintre harnicii săi consilieri este părintele protoiereu-stavrofor profesor *Dr. A. V. Cervin*. Toți trei sunt cei mai neobosiți apostoli ai propoveduirii înfrățirii cehoslovace-române. Părintele *Cervin* este și tovarășul nedespărțit al consulului nostru general din Praga, românul macedonean, prof. univ. *Dr. Gheorghe Staca*, distinsul elev al marelui filoromân, în veci neuitatul profesor de limbile romanice dela universitatea cehească, *Dr. Ioan Urban Jarnik*, cel ce împreună cu abatele *Dr. Metodiu Zavoral*, a fost ocrotitorul Românilor din Praga în timpul războiului mondial. Echipa lor însuflețită străbate întreaga republică cehoslovacă, ținând conferințe de înfrățire cehoslovacă-română.

Părintele *Dr. A. V. Cervin* în fiecare an la 10 Mai slujește și predică românește în catedrala cehoslovacă din Praga, în fața tuturor autorităților acelei capitale. Organizează concerte cu cele mai frumoase din

„Voi, fraților, ați fost chemați la libertate; nu mai nu vă folosiți de libertate cu prilejuri trupești, ci slujiți-vă, prin iubire, unul pe altul.“

Galateni, 5, 13.

După încunjurare și intrarea în Biserică, mulțimea a fost stropită cu aghiazmă de către Prea Sfințitul însuși.

Așa s'a sfârșit luminatul praznic al Hramului Catedralei, cu conducerea în procesiune iarăși la reședință a Prea Sfințitului Ierarh, de către marele sobor.

La întreita îngemănare de praznic din ziua de Sâmbătă 15 August 1936, noi am adăugat și pe a patra: întâia slujbă arhierescă după instalare a P. Sf. Episcop *Nicolae* și întâiul hram slujit de Arhieriu, cu atâta duhovnicească dobândă sufletească.

tesaurul cântecelor noastre populare, executate de neîntrecutul cor al catedralei lor.

Sfinția Sa este și un mare ziarist. În călătoria de studii ce face vara aceasta prin țările balcanice, s'a abătut și prin țara noastră, unde de altfel vine an de an și constată progresele poporului nostru de a se înstăpâni nebiruit între hotarele țării sale.

Duminecă, 23 August, a fost la Cluj, unde în Catedrala ortodoxă a slujit ca protos sf. liturghie împreună cu soborul catedralei, sub ale cărei cupole, voslgasuri și binecuvântări rostite în limba vechilor huseiți dela cari ne-a venit prin Maramurăș imboldul primelor *Cazanii* și *Psaltiri* în românește, s'au înfrățit cu armonia răspunsurilor în limbă românească executate de corul catedralei înjghebat și condus de ostenitorul Ierodiacon *Anatolie Scurtu*.

Atmosfera de curată și emoționantă frăție română-cehoslovacă, prin ortodoxism, a ajuns la intensitate în surprinzătoarea predică a părintelui *Cervin*, rostită în românește, pe care o redăm aci:

„Cine poate fi mântuit!“

„Iubiți frați și surori Români!“

Această întrebare din Sfânta Evanghelie de astăzi, este o întrebare foarte serioasă nu numai pentru fiecare om, pentru fiecare din noi, dar și pentru fiecare popor, pentru omenirea întreagă.

Știți cu ce ocazie au pus această întrebare Sfinții Apostoli?

Un tânăr om bogat a venit la Iisus Hristos și l-a întrebat, ce trebuie să facă spre a fi mântuit. Iisus Hristos i-a repetat tot ce este scris în cele zece porunci și când tânărul a zis că a îndeplinit în viața sa totul, Iisus Hristos i-a spus că este încă nevoie, dacă vrea să fie mântuit, să vândă toată averea sa, să o dea săracilor și să-l urmeze pe el.

Tânărul a plecat întristat, fiindcă era bogat și n'a vrut ca să dea toată averea sa săracilor. Iisus Hristos a zis atunci cuvintele bine cunoscute despre imposibilitatea intrării bogaților în împărăția cerească. Atunci au întrebat Apostolii: „Cine poate ca să fie mântuit?” Domnul a răspuns, că la Dumnezeu totul este cu putință.

Am spus că întrebarea Sfinților Apostoli este o întrebare foarte serioasă, fiindcă este o întrebare a fricii. Cine poate să fie mântuit? Domnul Iisus Hristos ne răspunde la toți prin parabola tânărului bogat. El n'a putut să fie mântuit fiindcă i-a lipsit idealismul, el n'a știut că sunt momente când este nevoie să dăm tot ce este în putința noastră pentru bucurii mai mari. Și acesta este răspunsul Domnului și pentru fiecare din noi. Acest răspuns al Domnului despre nevoia unui idealism, prezintă o importanță și o obligațiune veșnică pentru oricare om și oricare popor, pentru omenirea întreagă. Totdeauna idealismul moral este idealismul activității pentru bunuri morale, pentru progresul cultural și tehnic al întregii omeniri. Dar sunt vremuri, când această obligație este dintre cele mai severe nu numai pentru un om, ci mai ales pentru popoare. Și popoarele noastre trebuie să aibă acest idealism moral, acest idealism activ mai important în aceste vremuri. Lungi veacuri au trăit popoarele noastre, poporul român și cehoslovac, alături fără ca să se cunoască bine. Două din ramurile popoarelor noastre au avut menirea istorică din partea lui Dumnezeu, ca să fie puntea dintre marele popor român și ramura istorică cehă. Aceste ramuri au fost: Slovacia și voi Frații Ardeleni. Eu cred că acum vine ora, când noi cu recunoștință vom vorbi despre importanța istorică a legăturilor politice dintre Slovaci și Românii Ardeleni, înainte de războiul mondial, în fosta monarhie austro-ungară. Au venit orele istorice când ramura cehă a poporului cehoslovac a cunoscut pe români. Aceste ore au fost: una la Praga, când regimentele de români ardeleni, în timpul războiului mondial au ajutat pe cehi în timpul revoluției naționale și sunt fericiți că văd dintre frații preoți pe un mare prieten al poporului nostru din acele timpuri grele, pe fratele Protoiereu Laurențiu Curea; iar altă oră istorică, în care ramura cehă a poporului cehoslovac a cunoscut pe români, a fost în Siberia, unde legiunile românești au luptat alături de legiunile cehoslovace, pentru idealul libertății, pentru România Mare și

pentru Cehoslovacia unită și independentă.

Frați și surori ardeleni! Istoria v'a făcut să fiți puntea dintre România Mare și Cehoslovacia independentă. Ardealul a fost simbolul credinței poporului român că idealurile omenității și mai cu seamă idealurile libertății, trăesc în inima poporului român. Nu uitați niciodată, că pentru noi cehoslovacii jucați două roluri istorice și anume: 1. o punte istorică, geografică, reală, dintre România Mare și Cehoslovacia independentă; 2. credința României Mari în valoarea veșnică a idealurilor omenității de libertate și pace.

Am spus la începutul predicii mele, că trăim momente foarte serioase. Pare că astăzi numai forțele materiale prezintă importanță și se uită forțele morale. Dar am văzut în străinătate, în luna Iulie, când am fost printre cehii ortodocși din Polonia orientală și am vizitat și statele baltice, cum se mirau oamenii politici ai acestor state, de liniștea poporului nostru și de credința noastră în idealurile morale. Istoria noastră ne-a făcut astfel, căci știți desigur câtă forță morală a fost în husitismul nostru. Mă gândesc mult la caracterul poporului român, la originea lui latină, la caracterul lui viu. Și intelectualitatea bulgară mi-a vorbit anul trecut cu multă simpatie de psihologia clară a poporului român.

Noi cehoslovacii suntem fericiți că poporul român are o inimă atât de clară, atât de pură. Aceasta este o dovadă că'n inima lui trăiește credința în idealurile omenității, idealurile morale, idealurile păcii și ale libertății. Biserica noastră, biserică mică, este fericită că poate să facă puntea idealismului creștin ortodox dintre România Mare și Cehoslovacia independentă. Noi știm foarte bine ce importanță are ortodoxismul pentru dezvoltarea poporului român și cum s'a valorificat activismul latin în biserica noastră.

Frați și surori ardeleni, frați și surori ortodocși, noi suntem chemați înaintea tuturor ca să facem puntea între România Mare și Cehoslovacia independentă. România Mare și Cehoslovacia independentă vor dovedi omenirii că idealurile omenității trăesc intensiv în poporul ortodox român și poporul cehoslovac, unde noi vrem ca să fim propagatorii ortodoxismului. În această credință va fi lumea salvată, în credința în idealurile morale, în care crede România Mare și Cehoslovacia independentă.

Așa dar cine va fi mântuit? Cel care crede în valoarea idealurilor omenității și le desăvârșește. Amin!”

În legătură cu acest fapt de reală înfrățire prin Biserică, ne gândim cât de eficace ar deveni rugăciunea noastră pentru pacea a toată lumea, pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, — dacă acei ce pot, ar face din vreme în vreme schimburi de preoți câte o lună sau două în timpul verii cu Bisericile ortodoxe ale neamurilor vecine sau chiar mai îndepărtate.

Din plinirea acestui gând, ar izvorî mai multă apropiere creștinească, mai directă și mai puțin teoretică.

Serbările Hramului Mănăstirii „Sf. Ana” din Rohia, dela 15 August 1936.

Ca mandatar al Prea Sfințitului nostru Episcop Nicolae, Părintele Ștefan Gheție, prot. tract. Lăpuș, sub a cărui conducere s'a săvârșit sărbătorirea hramului, încă de Vineri s'a urcat la Sf. mănăstire, slujind Vecernia cu Litie, Priveghere, și cetirea Paraclisului, ajutat fiind de mai mulți preoți de mir și călugări.

Predica rostită la Vecernie de preotul Alexandru Man, și glasul cucernic, patriarhal al starețului mănăstirii, protosinghelul Gh. Guța, au fost factorii, cari au impus sutelor de credincioși-peregrini, veniți dela mari depărtări, imperativul: „trebuie să râvnim cerul”, priveghind și stăruind în rugăciune după cuvintele apostolului Pavel; toată noaptea cu frică și cu cutremur lucrând la mântuire, s'au mărturisit, pentruca Sămbătă la Sf. Liturghie să se poată împărtăși.

„Slujba cea mare”, a fost săvârșită de P. C. protopop, starețul mănăstirii, 8 preoți și un diacon, la care răspunsurile liturgice au fost date de corul Academiei teologice ort. rom. din Cluj condus de Prof. Dr. V. Petrașcu.

Plini de admirație față de cântarea noastră bisericească și mulțumită neobositului profesor Dr. Vasile Petrașcu, plini de încredere în viitorul Bisericii, ai căror apostoli corespund chemării lor, împărtășiți fiind cu sfintele taine și stăpâniți fiind de predica P. C. protopop Ștefan Gheție, despre Maica Domnului și adormirea ei, cu aplicațiuni de combatere a germenilor distrugători ai familiei creștine, ca bază de organizare socială, după cetirea Sf. Maslu, sutele de peregrini au plecat la vale spre domiciliul lor, pentru a duce mireasma duhovnicească și celorlalți: părinți, soți, frați, copii, etc. cari din binecuvântate pricini n'au putut veni, iar soborul de preoți, călugări și intelectuali mireni în număr de peste 50, au luat masa comună dată de starețul Sf. mănăstiri.

La obșteasca masă frățească s'au rostit din partea Părintelui Prot. Șt.

Gheție, sincere cuvinte de devotament față de mult iubitul Ierarh Nicolae, iar Pr. Pavel Picu o tâlcuit mulțumita unanimă față de d. Prof. Dr. V. Petrașcu și teologii coriști cari prin răspunsurile liturgice și toate celelalte cântări au încununat cu adevărat nimb de praznic hramul Sf. Mănăstiri.

Elogiilor binemeritate le răspunde d. Prof. Dr. V. Petrașcu cu modestia ce-l caracterizează, declinând dela sine orice alt merit decât acel al împlinirii unei sfinte datorii.

Părintele N. Gherman — întâiul cititor al Mănăstirii a evocat câteva crâmpene din greutățile începutului de acum 14 ani; iar în numele mănăstirii vorbește monachul Gherman.

Tot în această zi de praznic după pogorârea dela Mănăstire s'a slujit la monumentul eroilor din Târgul-Lăpuș un scurt parastas de către Prof. Șt. Gheție și Pr. P. Picu, întru pomenirea celor căzuți pe acel loc în 5 Dec. 1918, măcelăriți prin mișelcească surprindere. Iar seara în sala „Jentea” în fața unui numeros public corul teologilor sub conducerea profesorului lor Dr. V. Petrașcu a executat un admirabil concert pentru care, într'o atmosferă de unanim entusiasm, d. dir. inv. Lucian din Tg.-Lăpuș îi exprimă distinsului profesor și corului sincere mulțumiri.

Incheiu această rezumativă dare de seamă cu încreștarea unui fapt divers dar mult grăitor.

Vineri 14 August în drum spre Mănăstire corul s'a oprit în comuna Chiuești și a dat răspunsurile la înmormântarea unui creștin nevoiaș din lumea celor mulți a săracilor.

Acest gest a rămas în sufletele creștinilor din Chiuești și a celor ce au aflat despre el o predică vie.

Ce frumoasă inițiativă ar fi înființarea unui fond pentru cumpărarea unui autobus: „Misionarul Academiei Teol. Ort. Rom. Cluj” pentruca astfel să mai poată predica așa ca și la Chiuești.

Pr. PAVEL PICU
paroh în Dobricul-Lăpușului.

Pentru Biserica ortodoxă română din Gălpâia.

Vechea noastră bisericuță, aruncată departe de sat în câmpul deschis, zidită de străbunii satului pe vremuri de restriște, de câteva sute de ani, așa că nici data nu se mai știe, — este aproape total descoperită, scundă, cu podul tinzii pornit spre ruină, încât li-e frică credincioșilor a intra la sfintele slujbe.

Construirea unui nou locaș de închinăciune, — în mijloc de sat, mai corespunzător vremii și demn de libertatea noastră națională, după care și noi românii sălăjeni secole de-a rândul amarnic am însetoșat, — s'a impus, chiar și între împrejurări grele ce astăzi ne'mpresoară.

Așa am început lucrările în anul 1931, indemnăți numai de puter-

nicul crez, că Dumnezeu întru a cărui mărime se ridică, nu va lăsa neisprăvită opera noastră ideală.

Și azi am ajuns, fără niciun ajutor dela biata țară secătuită pentru alte scopuri mai mult sau mai puțin folositoare, ba multe chiar păgubitoare însăși intereselor ei, s'o vedem ridicată sub acoperiș, tencuită și cu ferestrele și ușile așezate.

Enoriașii n'au putut fi impuși cu nici un ban, fiind sărăcia lor sub toată jalea și compătimirea; doar atât cât au putut ei de bună voie contribul pe calea colectelor noastre locale anuale.

Cum s'a adunat suma de Lei (340.000) trei sute patruzeci mii lei, costul lucrărilor până la acest stadiu,

șinguri ne mirăm. Puterea nevăzută a Divinului Mântuitor vibrează în toată enigma.

Însă acuma stăm îngrijorați și și desnădăjduiți. Biserica cea veche n'o putem folosi, iar cea nouă n'o putem termina. Nu mai avem nici un ban.

Ne mai trebuiesc: Iconostas, strane, pictură, clopote, prapori, cărți, vestminte, cruci, candelabru și toate obiectele sacre din sfântul altar.

De neputința noastră, și stagnarea lucrărilor de terminare, se bucură viermii neadormiți din slujba lui antihrist; lăcustele de sectari din comunele vecine, cari fac mari sforțări pe toate căile mârșave și prin orice mijloace scârboase și peste obrăznicie ca să înfigă ghiarele iudeo-comuniste, rătăcitoare și distrugătoare și în această comună săracă dar curată în limbă, credință și datinile strămoșești.

Suflete bune ale Neamului, ajutați-ne! Suflete nobile și întregi, sprijiniți-ne! Vă asigurăm că jertfa D-voastră în bun loc va ajunge. Bătrânii satului cu nevinovații copilași vor ingenunchia la rugăciune, cu lacrimi în ochi, pentru sufletele și să-

nătatea D-voastră și pentru bună sporirea în toate.

În cartea de aur a bisericii noastre vom deschide o pagină plăcută pentru numele și darurile scumpulor sprijinitori. Din veac și până'n veac vor fi pomeniți la Sf. Altar cei ce binefăcători să fac dumnezeescului jertfelnic prin obolul lor atât de prețios pentru noi și pentru sufletele lor.

Pe toți cei ce ne'nțeleg plânsul și ne ascultă cererea — bunul Dumnezeu să-i răsplătească din belșug cu bogatele sale neprețuite și de mulți oameni de azi ne'nțelese daruri.

Toate sumele primite prin adresa: Comitetul de construcție a bisericii ortodoxe-române din comuna Gălpăia, jud. Sălaj; vor fi justificate atât pe calea ziaristicii cât și prin scrisorile noastre de adâncă recunoștință în parte la adresa fiecărui cinstit donator.

În numele alor 800 de suflete, pe cari modestia mea îi păstorește de peste-un deceniu, și cari așteaptă cu atâta ardoare terminarea și sfințirea noului așezământ divin, cu respectuoasă și creștinească dragoste, semnez:

Pr. GAVRIL CÂMPEANU
paroh ort. român Gălpăia (Sălaj).

INFORMAȚIUNI

Sărbătoarea parohiei Iad. Locuitorii sași așezați aici în număr considerabil, au împedecat orice tendință românească și Românii așezați mar bine zis îngăduiți pe lângă ei, își purtau amarul vieții cu multe jertfe. Libertatea de-a munci și agonisi o cât de mică gospodărie le era luată cu desăvârșire prin diferite mijloace silnice, iar dorul de-ași manifesta credința în Dumnezeu asemenea era înăbușit. Nici măcar mângăierea de-a auzi sunetul toacei, nu era îngăduit până la 1848, ca nu cumva să tulbure liniștea stăpânilor vitregi.

Ajunși la drepturi ceva mai omeoase, ei își aduc o bisericuță din veacul al XVI și'n ea și-au dat tributul de închinare. Azi însă sub conducerea vrednicului lor preot A. Flămând, în urma împrejurărilor favorabile și prin conlucrarea armonică a tuturor factorilor de conducere românească din comună, au pus bazele materiale pentru un fond de edificare a bisericii. Ea se ridică măestos, în stil românesc, chiar în centrul comunei ca o dreaptă răsplătitură a umilirilor din trecut.

Sfințirea pietrii fundamentale a avut loc într'un cadru sărbătoresc, în ziua de 12 Iulie 1936; fiind de față dl insp. adm. și prefect D. Tomescu, dl senator A. Bejan, dl Dr. Leon Scridon sen., P. C. adm. prot. V. Mureșan, dl prof. C. Flămând, pr. T. Ciuruș, I. Suceava și parohul precum și un numeros public. După actul sfințirii și semnarea actului comemorativ, s'au ținut cuvântări frumoase din partea dlui adm. prot. V. Mureșan, D. Tomescu și Dr. L. Scridon. La masa comună asemenea s'au ținut cuvântări și s'au făcut unele

donatii; din partea prefecturii, a familiei Dr. Scridon și a dlui Dr. Moldovan.

Un gest de târzielnică solidaritate creștină. Reprezentanții Bisericilor creștine din Geneva au trimis o adresă Consiliului Societății Națiunilor, prin care îi cer înalta autoritate în sprijinirea creștinilor din Rusia, care sunt persecutați, condamnați la muncă silnică și la moarte pentru simpla vină că trăiesc nădăjduind în Hristos Domnul. Adresa mai cere cu stăruință, îngăduință religioasă în toate statele care fac parte din Societatea Națiunilor. Trebuie că va fi extrem de interesant răspunsul Consiliului, prezidat tocmai de jupânul Wallack-Meer zis Litwinow, reprezentantul celor ce s'au lăudat că au întemeiat primul stat care a declarat războiul de stărpire religiei creștine și în care stat, după o altă informație sovietică oficială, „ar fi murit“ sub zodia raiului bolșevic de până acum 42.000 de persoane din cler, mai supraviețuind 1200.

Al 38-lea ajutor din „Fondul ajutorului preoțesc“ în suma de 55.900 Lei s'a acordat văduvei fiertatului preot-paroh Liviu Greblea din Făurești, decedat la 22 Iunie c.

Socoteala războiului trecut. Cu prilejul celei de a 20-a aniversare a războiului trecut, s'a publicat socoteala după care acela s'a încheiat cu: 10 milioane de morți, 19 milioane răniți, 10 milioane schilozi, 9 milioane orfani și 5 milioane de oameni alungați din țara lor (expatriați). În timpul războiului au fost mobilizați 74 milioane de oameni. Țările care s'au luptat au cheltuit pentru război, în bani de-ai noștri cam 80 mii de miliarde Lei. Ce nu s'ar fi putut face cu acești bani?

Călugări pedepsiți. Sfânta episcopie a Hușilor ne aduce la cunoștință că ieromonahii Mihail Toma și Ghedeon Platon au fost pedepsiți de către Consiliul Monahal al Mănăstirii Dobrovăț-Vaslui, cu următoarele pedepse: primul, cu oprirea definitivă dela preoția lucrătoare, fără a fi scos din monahism și cu îngăduința de a-și alege locul de pocăință la una din mănăstirile din țară; secundul, cu pedeapsa: Oprirea pe timp de 5 ani dela preoția lucrătoare și cu domiciliul forțat la o mănăstire ce-și va alege.

Ambii călugări au fost judecați și pedepsiți în urma gravelor abateri de care s'au făcut vinovați și mai ales pentru propaganda stilistă ce desfășurau.

Ieromonahul Mihail Toma este autorul moral al dezastrului dela Toporăști, care a costat viața a câțiva locuitori.

Cucernicii preoți vor lua act de aceasta în caz că susnumiții monahi se vor prezenta în cuprinsul de Dumnezeu păzitei noastre Eparhii, cunoscând deasemeni că monahul Ghedeon Platon, în urma acestei pedepse, a demisionat din monahism, desbrăcând haina monahală.

Înștiințare. La Școala Elementară și Normală de Menaj „Avram Iancu“ din Cluj, Calea Regele Carol II Nr. 42 pe anul școlar 1936/37 sunt vacante pentru cursul inferior clasa I 8 burse, clasa II 4 burse, clasa III 2 burse și clasa IV 5 burse. Bursele se vor ocupa în urma examenului de bursă, ce se va ține în ziua de 10 Septembrie 1936. Înscrierile în cursul inferior cât și în cel superior se fac zilnic între 9—12. Cursurile vor începe la 15 Sept.

BIBLIOGRAFIE

Prof. C. Rudneanu: „Constantin cel Mare și triumful Creștinismului.“ Caransebeș, 1936, pag. 29. În fraze concise, dar limpezi, autorul — cunoscut și prin alte bune publicații de natură religioasă — expune, sub variatele ei aspecte, toată frământata epocă a lui Constantin cel Mare, cu specială raportare la triumful înregistrat atunci de creștinism. Se lămură acțiunea lupta religiei creștine cu înverșunată adversari: păgânismul și ereziile, în speță arianismul, apoi deciziunile sinodului dela Nicea și întreg rolul Împăratului Constantin în susținerea și întărirea creștinismului. Peste tot, broșura proiectează o clară lumină asupra epocii amintite, cecece evident, constituie un merit, demn de subliniat, pentru autor. ob.

În Oradea-Mare a apărut cartea dlui Prof. Dr. Petre Procopovici „Ritualistică sau Manual de ritual al bisericii ort. române“. Cartea este un bun îndrumător pentru toate serviciile preoțești. Prețul 100 Lei. Se poate comanda la librăria noastră eparhială.

În editura Gazetei Gazetarilor a apărut volumul de poezii „Mărturisiri“ de Remus Gordan. Se poate comanda dela Librăria Eparhială, exemplarul 30 Lei.

Profesorul M. Pacu din Galați, a tipărit două cărți: 1. Morala creștină. 2. Regule de drept și morală, scoase din Sf. Scriptură. Prețul unui exemplar este 20 Lei. Le recomandăm preoților noștri. Se pot comanda dela autor în Galați Str. Română 28.

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 4462/1936.

Comunicat oficial

către toate oficiile protopopești și parohiale.

Spre știre și strictă conformare comunicăm din adresa Nr. 559/1936 a Comisiunii Monumentelor Istorice cu privire la îngrijirea și conservarea monumentelor istorice, și din a Ministerului Cultelor Nr. 84478—11082 de data 27/VI. a. c. următoarele:

„Potrivit legii de conservare și restaurare a monumentelor istorice publicată în Monitorul Oficial Nr. 82 din 29 Iulie 1919.

Se atrage luarea aminte autorităților, iubitorilor trecutului nostru, vizitatorilor și tuturor persoanelor care cercetează monumentele istorice, că sunt rugate a face cunoscut Comisiunii orice abatere dela Legea amintită. În acest scop publicăm extrase din legea amintită.

Art. 3. Imobilele a căror conservare prezintă un interes istoric sau artistic se declară sau se clasează monumente istorice, în totalitate sau în parte, și sunt puse sub ocrotirea legii de conservare și restaurare a monumentelor istorice.

Imobilele clasate monumente istorice aparținând Statului, județelor sau comunelor, precum și particularilor, nu pot fi alienate nici expropriate decât cu aprobarea Comisiunii.

Nici o construcție nu se va putea ridica în imediata apropiere a unui imobil clasat monument istoric, fără aprobarea Comisiunii.

Servitudinile legale care ar putea aduce degradări sau prejudicii unui monument nu sunt aplicabile imobilelor clasate.

Art. 4. Obiectele mobiliare vechi vor fi clasate după aceleași norme ca și imobilele.

Alienarea acestor obiecte nu se poate face fără aprobarea Comisiunii.

Exportarea lor este cu totul oprită. Infrațiunile se pedepsesc cu prin confiscarea obiectelor sau cu o amendă echivalent cu valoarea lor.

Art. 5. Orice imobil sau obiect mobil nu poate fi distrus, reparat sau restaurat decât cu autorizația și sub supravegherea Comisiunii.

Orice restaurare sau reparare, cum și orice căutare întreprinsă fără autorizația de mai sus, se va pedepsi cu amendă și cu cheltuiala repunerii monumentului sau ruinei în stare primitivă.

Deasemenea se va pedepsi conform art. 322 din legea penală, oricine va dărâma sau strică un monument istoric, chiar când acesta ar fi proprietatea sa.

Este oprit de a se iscăli pe zidurile clădirilor monumente istorice.

Nimeni nu are voie a ridica nici un obiect de cult sau altfel dacă nu are o delegație specială a Comisiunii Monumentelor Istorice.

Contravenienții vor suferi penalitățile prevăzute de legea amintită și de Codul Penal.

Cluj, la 10 August 1936.

Consiliul eparhial.

Nr. 5290/1936.

Comunicat

Din câteva eparhii vine știrea că unii din călugări sunt excluși și îndepărtați din mănăstiri pentru abateri ce le-au săvârșit, chiar îmbrăcați în haina monahală. Aceștia, nemaî având unde se stabili vagabondează prin sate și orașe, până ce-și găsesc o ocupație și o posibilitate de existență în a specula chestiunea calen-

darului îndreptat, sau se dedau și la alte îndeletniciri neconforme cu haina clericală. Lumea dreptcredincioasă neștiindu-le situația le dau crezare și astfel se produc tulburări regretabile în sânul bisericii.

Pe de altă parte, mulți dintre monahi, sub diferite motive binecuvântate în aparență, ies de prin mănăstiri și vagabondează prin lume, dar Dumnezeu știe dacă și aceștia nu îndeamnă lumea a se întoarce la vechiul calendar.

Pentru a se preîntâmpina asemenea acte dăunătoare liniștii, ordinii și prestigiului bisericii Sfântul Sinod sub Nr. 1497/936 dispune următoarele:

1. Călugărilor ce vor să se transfere dintr'o mănăstire într'alta să nu li se elibereze carte canonică. Ci trecerea lor din mănăstirea în care sunt la cea în care voește să intre, să se facă, potrivit art. 24 din regul. disciplinar, numai pe cale de corespondență oficială.

2. Călugării ce se vor fi făcut vinovați de vre-o abatere disciplinară, să fie judecați, cu observarea dispozițiilor legale și canonice, iar pedeapsa ce li se va da să o execute în mănăstire. În cazul când vina este așa de mare încât este necesară excluderea din monahism, înainte de a fi excluși din mănăstire, să fie des-

brăcați de haina clericală, înștiințând despre aceasta atât organele bisericești din toată țara, cât și pe cele polițienești, pentru ca în cazul când ar continua să poarte costumul preoțesc să poată fi arestat și deferit justiției pentru port ilegal de uniformă, pe baza art. 208 din Codul Penal.

De dorit ar fi ca nici un călugăr să nu mai fie exclus din mănăstire, ci pentru vinele ce le au să fie supuși la canon, ori cât de aspru, tot în mănăstire. Căci isgoniți fiind din mănăstire, chiar de sunt desbrăcați de haină, ei tot îngroașă rândurile agitatorilor stiliști.

3. Să nu se mai permită ieșirea

din mănăstiri și vagabondarea prin țară, a nici unui călugăr, în special în regiunile contaminate de stilism, decât numai în condițiunile și motivele indicate în canoanele și regulile monahicești.

4. Oficiile parohiale vor cere organelor polițienești, ca toți călugării găsiți prin sate, fără învoirea autorităților legale bisericești, să fie arestați și trimiși la metania lor.

Dealtfel, Sfântul Sinod a intervenit în același sens și la Ministerul de Interne.

Cluj, la 19 August 1936.

Consiliul eparhial.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

Donațiunile făcute pe seama bisericilor din eparhia noastră în cursul anului 1935.

(Urmare și fine)

10. În protopopiatul Lăpuș:

Pentru Cupșeni: Ministerul Cultelor	50.000 Lei
" Peteritea: Dl Ioan Both	2.000 "
" Poiana-Porcului: D-na Maria Man	2.500 "
" Stoiceni: Primăria	2.100 "
" Tg.-Lăpușului: Primăria	5.000 "
" " Ministerul Cultelor	10.000 "
" alte 6 parohii, donațiuni mai mici	23.965 "
Total	95.565 Lei

11. În protopopiatul Luduș:

Pentru Chețani: Preot Gheorghe Stan	3.966 Lei
" Luduș: Primăria	5.000 "
" Sălcud: Reuniunea femeilor ort. rom.	2.270 "
" alte 12 parohii, donațiuni mai mici	45.987 "
Total	57.223 Lei

12. În protopopiatul Lupșa:

Pentru Hădărău: Prefectura județului Turda	2.000 Lei
" Muncel: Primăria	10.000 "
" Orăști: Prefectura județului Turda	4.000 "
" alte 8 parohii, donațiuni mai mici	23.987 "
Total	39.987 Lei

13. În protopopiatul Maramurăș:

Pentru Borșa I.: Composesoratul Borșa	60.000 Lei
" " CAPS. prin Coop. „Zorii Maram.”	12.000 "
" Borșa II.: Composesoratul Borșa	60.000 "
" Bistra: Consiliul eparhial Cluj	3.000 "
" Poenile de sub Munte: CAPS. prin Coop. „Zorii Maram.”, material lemnos	20.000 "
" Sărășău: Dir. Gen. C. F. R., aramă	12.000 "
" " Ministerul Cultelor	10.000 "
" " Dl I. Urdea, deputat, Sighet	10.000 "
" " Salinele Sighet	5.300 "
" Săcel: Comuna politică	9.000 "
" " CAPS., material lemnos	9.000 "
" Vișeu-de-sus: Dl General N. Uică, lucrări la zidirea bisericii	234.923 "
" " Mitropolia Moldovei	3.000 "
" " Reun. Femeilor ort. Vișeu	2.000 "
" " Ministerul Cultelor	10.000 "
" " Composesoratul Borșa	50.000 "
" Vișeu-de-jos: Ministerul Cultelor	20.000 "
" " Prefectura jud. Maramurăș	24.748 "
" Sighet: Composesoratul Sighet	10.000 "
" alte 5 parohii, donațiuni mai mici	38.723 "
Total	603.694 Lei

14. În protopopiatul Reghin:

Pentru Aluniș: Dl Dr. Eugen Nicoară, Reghin	6.236 Lei
" Deda-Bistra: Firma Lomaș, scânduri	2.500 "
" Ibănești-Pădure: Dl Pantilie Gliga	2.000 "
" Ibănești-Sat: Dl Dr. Eug. Nicoară, Reghin	5.000 "
" " Prefectura județ. Mureș	2.000 "
" " D-na Rafila Gliga, 1 pământ	50.000 "
" Idicel-Pădure: Dl Mihail Covrig, clopot	3.856 "
" " Dl Dr. Vasile Covrig, adv. Tg.-Mureș	3.000 "
" " Consiliul Eparhial, Cluj	20.000 "
" Lueriu: Dl Mihail Morariu și soții, potir	2.500 "
" Lunca-Bradului: Comuna	10.000 "
" Reghin: Primăria	11.200 "
Pentru Reghin: Dl Ion Popescu primar, Reghin	8.000 Lei
" " Reuniunea femeilor ort., covoare	3.200 "
" alte 13 parohii, donațiuni mai mici	42.097 "
Total	171.589 Lei

15. În protopopiatul Tg.-Mureș:

Pentru Coronca: Preot Partenie Matei	10.000 Lei
" Gornești: Prefectura județului Mureș	10.000 "

Pentru Gornești: Soc. Femeilor ort. rom., prapori	8.000 "
" Praid: Dir. Gen. C. A. M.	100.000 "
" " Prefectura județ. Odorhei	15.000 "
" " Primăria	22.000 "
" Săngerul-de-Pădure: Căp. Ion Rațiu, Caransebeș, odăjdii	5.000 "
" Periș: Prefectura județului Mureș	5.000 "
" Tg.-Mureș: Ministerul Cultelor	100.000 "
" " Primăria	676.000 "
" " Prefectura județului Mureș	200.000 "
" " Fundațiunea pr. Nic. Motora	30.000 "
" " Camera de Comerț	10.000 "
" " Soc. Gaz metan	9.848 "
" " " " candelabru	75.152 "
" " Camera de Agricultură	8.000 "
" " "Clubul Mureș"	5.000 "
" alte 2 parohii, donațiuni mai mici	13.320 "
Total	1,302.320 Lei

16. În protopopiatul Turda:

Pentru Câmpia-Turzii: Industria Sârmei, clopot	10.000 Lei
" Crăiești: Reuniunea femeilor ort. rom.	3.016 "
" Gura-Arieșului: Petru Hopârtean, prapori	2.000 "
" Mihai-Viteazul: Asoc. „Tinerim. Sf. Gheorghe“	3.600 "
" Filia Lungești: Consiliul Eparhial, Cluj	3.500 "
" Suatu: Minist. Agricult. și Domeni., lemne	10.000 "
" Turda: Prefectura județului Turda	173.855 "
" " Primăria orașului Turda	70.000 "
" " Ministerul Cultelor	300.000 "
" " D-na Ana Maria Morar	2.000 "
" " Soc. Fem. ort. rom., 2 candelabre	35.000 "
Pentru Turda: Dl Gheorghe Oprean, Turda	3.100 Lei
" " Dna Prot. Lucreția I. Murășianu, prapor și candelă	2.600 "
" " Profesoarele Liceului de fete Turda	2.800 "
" " P. C. Preoți din protop. Turda	9.290 "
" " Dna văd. Elena Dăncilă și fiii, Turda, icoane și utensilii bisericești	35.000 "
" " Dl Major Taras, Cluj, candelă arg.	2.000 "
" " Dna Maria Pățăcean, Turda, covor	2.600 "
" " Dna Viorica Marinca, Turda, covor	2.600 "
" " Societ. Femeilor ort. Turda, covoare și stranele Regală și Arhierescă	37.600 "
" " Dna H. Avramescu, Turda, perdea	2.000 "
" " Dl Ioan Șerbu și soția Dochia, Turda, 12 Mineie	7.200 "
" " Ministerul Cultelor, cărțile bisericești	8.000 "
" Vișoara: Dl Dr. Ion Vescan, adv. T.-Murăș	200.000 "
" " Dna Letiția Vescan măr. Dr. Bozdog, Tg.-Murăș	10.000 "
" " Dna Sofia Vescan măr. Deac. Hădăreni	10.000 "
" " Dl Iacob Vescan, Vișoara	20.000 "
" " Dna Anica Vescan m. Teuțan, Iara	10.000 "
" alte 11 parohii, donațiuni mai mici	203.391 "
Total	1,181.152 Lei

17. În protopopiatul Unguraș:

Pentru Gălpăia: Primăria	19.000 Lei
" Hida: Primăria	277.386 "
" " Minele Șorecani, țigla	6.000 "
" Șimleul-Silv.: Prefectura județ. Sălaj	60.000 "
" Tâmașa: Frații Manoilescu, București	25.000 "
" Dol: Patriciu Curea, prof. Cluj, icoane	5.000 "
" alte 4 parohii, donațiuni mai mici	1.455 "
Total	393.841 Lei

Suma generală a donațiunilor a fost de 8,108.407 Lei, față de anul precedent mai puține cu 669.370 Lei.

Distinsilor donatori le exprimăm vii mulțumiri.

Consiliul eparhial.